

På söndagen hålles konsert under Mag. Mogens Wöldikes ledning, och föredrag av Med. Dr E. Erics, Stockholm, om Söderköpings kyrkas 100-åriga orgel och dess byggmästare, Sven Nordström.

Övningarna omfatta såväl gregoriansk sång (tidebön och mässa) som flerstämmig körsång. För övningarna medföres Mässboken I och Svenskt Antifonale, samt för tideböerna Den svenska tidegården, 1944.

Den musikaliska ledningen av den flerstämmiga sången ligger även i år i händerna på Mag. Mogens Wöldike, Köpenhamn.

I övrigt medverka kyrkoherdarna A. Adell, Söderköping, K. Peters, Söndrum, docent B. Strömberg, Lund, stiftsadjunkt Pehr Edwall, Växjö, domkyrkoorganist G. Arnér, Växjö, kantor Karl G. Gustafsson, Gökhem, och musikdirektörerna T. Hägg, Jönköping och A. Hedenström, Söderköping.

De deltagare, som traktera instrument, anmodas medföra dem.

Anmälan om deltagande i studiekonventet och årsmötet göres till pastorsämbetet i Söderköping senast den 15 juli. Logi anordnas i största möjliga utsträckning i hem. Pris beräknas till kr. 2:— å 2:50 per natt (sänglinne medföres).

Studiekonventet står öppet även för icke medlemmar av Sällskapet.

Kyrkosångens Vänners årsredogörelse.

I. Centralkommitténs verksamhet.

K. S. V:s centralkommitté hade sitt ordinarie årssammanträde i Stockholm under Biskop Auléns ordförandeskap den 8 jan. 1945.

Ur protokollet meddelas:

Söndagsskolans psalmlista är nu färdig för distribution (genom musikdirektör Waldemar Ahlén).

Orgelrådet fick i uppdrag att vidtaga lämpliga åtgärder för bevakande av församlingarnas intressen vid orgelbyggen och restaureringar.

Anmodades stiftskretsarna att bidra med 50 kr. vardera (Uppsala och Lund med 250 kr.) för anordnande av utvidgad liturgisk sång vid universitetens prästutbildning.

Beslöts revidera psalmlistan för folkskolan. C. K:s styrelse omvaldes

(Biskop G. Aulén ordf. Professor A. Nygren v. ordf. Komminister G. Grefberg, sekr. o. bibl. Kantor Karl G. Gustafsson, kassör samt Domkyrkoorganisten H. Weman och Musikdirektör W. Ahlén.)

C. K:s räkenskaper för år 1944 upptaga i sammandrag följande poster:

Inkomster:

| | |
|---|----------|
| Behållning vid årets början... | 1,507:25 |
| Kyrkomusikens hist. (Diak. styr. förl.) | 154:— |
| Arsavgifter från 8 stiftskretsar | 400:— |
| Bankränta | 26:19 |
| Summa kronor | 2,087:44 |

Utgifter:

| | |
|-------------------------------|----------|
| Sekreterarearvode | 100:— |
| Sammanträden, porton m. m. | 202:95 |
| Behållning vid årets slut ... | 1,784:49 |
| | <hr/> |
| Summa kronor | 2,087:44 |

Gökhem 31 dec. 1944.

Karl G. Gustafsson,
kassaförvaltare

P. M. till herrar kretsombud, sekreterare och kassaförvaltare.

1. Strängnäs-kretsen utser två revisorer och en suppl. att revidera 1945 års räkenskaper med anledning därav fatta beslut samt därom meddela till kantor Karl G. Gustafsson, Gökhem före 1 dec. 1945.
2. Protokollsutdrag, utvisande ev. beslut från kretsarna med anl. av C.

K:s årssammanträde (vad beträffar utanordn. av 50 kr. pr krets till utvidgande av liturgisk sång vid universitetens prästutbildning snarast) skola före 1 dec. 1945 tillställas undertecknad. Dessutom skall redogörelse för resp. kretsars verksamhet under år 1945 vara undert. tillhanda före 31 dec. i år, författad i den form, att den kan gå direkt till trycket för denna tidskrift, sedan den upplästs vid nästkommande årssammanträde den 7 jan. 1946.

3. Motioner till nästa årssammanträde insändas till undert. före 1 dec. 1945.
4. Årsavgift — 50 kr. — insändes till kantor Gustafsson före 1 dec. 1945.
Hav godheten anteckna detta P. M. Stockholm, Prästgatan 18, 28 mars 1945.

Gabriel Grejberg,
sekr.

II. Verksamheten 1944 i kretsarna.

Växjö stiftskrets. Arsmöte har hållits i Växjö den 21 juni i samband med stiftsmötet. Därvid medverkade K. S. V:s blandade kör vid en konsert i domkyrkan varvid kompositioner av Hammerschmidt och David Becker utfördes. K. S. V:s manskör utförde körsång i samband med stiftsmötets förhandlingar och föredrag.

Den blandade kören deltog i Kyrkosångshögtiden i Borås. Under domkyrkokanter Simon Lundins ledning utförde kören tvenne verk av Andreas Hammerschmidt: »Jesus allt mitt goda är» och »Jesus är min hägnad».

Anslag har utgått till representationskörens utgifter i Borås, vidare har ett antal stipendier utdelats till körledare, som i studiesyfte deltagit i Kyrkosångshögtiden i Borås.

Smärre bidrag har utanordnats för att främja kyrkosångsverksamheten inom stiftet.

Blädinge den 31 december 1944.

Gunnar Johansson,
sekr.

Stockholms stiftskrets. Arbetsåret begynte med musikandakt i S:t Jacobs kyrka den 7 jan. Vid detta tillfälle demonstrerades solosånger och orgelmusik, lämpliga för bröllop och begravningar. Medverkande voro operasångare Set Svanholm och musikdirektör Waldemar Ahlén. Detta program, som framfördes inför en stor åhörarskara, hade till uppgift att visa

på sådan musik och sång som verkligen passar för de nämnda tillfällena.

Efter andakten i kyrkan blev det diskussion i S:t Jakobs kyrksal över temat: musiken vid bröllop och begravningar med W. Ahlén som inledare. Diskussionen blev mycket livlig och ägnades också utförligt referat i pressen.

Årsmötet den 16 maj inleddes med musikandakt i Adolf Fredriks kyrka. Där utfördes stycken av Roman, Bach, Buxtehude och Runbäck dels på orgel, dels av kör med stråckackompanjemang. Adolf Fredriks kyrkokör under ledning av operasångare Set Svanholm medverkade, vidare elever från Musikhögskolan. I det completorium, som avslutade andakten, var pastor Axel Uddling liturg.

Vid årsmötet skedde den förändringen i styrelsen att komminister Arvid Lund, som undanbett sig återval, ersattes med komminister Ragnar Stenberg, Lidingö. Full och tacksam ansvarsfrihet beviljades den avgående styrelsen. Vid detta tillfälle bestämdes definitivt att kretsens namn skall vara: Kyrkosångens Vänner i Stockholms stift. Fil. Kand. Ingmar Bengtsson höll föredrag över ämnet: *Några synpunkter* på musiken i våra kyrkor, vilket föredrag utlöste en mycket livlig och instruktiv diskussion. Förste talare i diskussionen var komminister Ingvar Sahlin.

Höstsammanträdet den 28 november var arrangerat på följande sätt. Västerledskyrkans nyrenoverade orgel demonstrerades av kyrkans organist, direktör Valter Wennlund. Vid föreningssammanträdet, som var förlagt till Elfvinggården i Bromma, valdes biskop Manfred Björkquist till kretsens hedersordförande. Pastor Tor-

björn Wikmark föredrog sina intryck från årets kyrkosångshögtid i Borås.

Stockholm den 29 december 1944.

Karl Erik Fridblom,
sekr.

Göteborgs stiftskrets. Under år 1944 anordnade Göteborgs stiftskrets av Kyrkosångens Vänner dels en vespergudstjänst i Onsala kyrka onsdagen den 29 mars, vid vilken kollekt upptogs till Rädda Barnens verksamhet, dels en musikstund i Göteborgs Domkyrka tisd. den 12 september i samband med prästsällskapets möte. Vid den senare medverka Landvetters kyrkokör under ledning av kantor Olof Gradén jämte en avdelning ur Göteborgs Symfoni-orkester. Därvid utfördes 4 körsånger à capella av Bach, Goudimel och Rosenmüller, »Cantate Domino» av Buxtehude för soli, kör och orgel samt Mässa nr 7 i D-dur av Mozart för soli, kör och orkester. Kantor Arvid Gradén, Varberg, utförde kyrkoarior av Otto Olsson och Roman.

Under året har stiftskretsen av kollektmedel dessutom utdelat stipendier till 15 kyrkokörer i stiftet för understödjande av deras verksamhet samt till Göteborgs stifts Kyrkosångsförbund, sammanlagt summa kronor 1100:—.

Göteborg den 6 jan. 1945.

Tore Hultén,
sekr.

Lunds stiftskrets. Kyrkosångens Vänner inom Lunds stift har under det gångna året på olika platser inom stiftet fortsatt med instruktionskurser i Mässmusiken del I. Till dessa

kurser har personlig inbjudan riktats till samtliga präster och organister i stiftet.

Från K. S. V:s arbete kan vidare nämnas, att i samband med årsmötet sekreteraren gav en orientering i den nya Mässmusiken del II.

Höstens sammankomst ägnades åt J. H. Roman. Musikdirektör Patrik Vretblad höll föredrag om Roman och programmet upptog dessutom kammar-musikaliska verk av mästaren. Dagen avslutades med en kör- och orkester-konsert i Domkyrkan med representativa verk av Roman.

Lund den 31 december 1944.

Josef Hedar,
sekr.

Ärkestiftets krets. Sällskapet K. S. V. i Ärkestiftet har under år 1944 anordnat två *instruktionsdagar för präster och organister*, varvid valda delar av Den svenska mässboken I varit föremål för studium och övningar. Den ena hölls i Uppsala den 7 februari, den andra i Enköping den 16 oktober. Vid den förra leddes organisternas övningar av domkyrkoorganisten H. Weman och prästernas av komminister Ingvar Sahlin. Kantor Ragnar Pilström inledde ett samtal om hur kyrkokören arbetar, vilket följdes av många goda inlägg, varvid nya uppslag framkommo. Dagen avslutades med en musikstund i domkyrkan. Direktör Weman spelade preludium och fuga av D. Buxtehude. Buxtehudes solokantat »Så älskade Gud världen» uppfördes med fröken Mary Weiss som solist, och som avslutning spelade musikdirektör Granström Tartini's violinkonsert i d-moll. I Enköping

leddes övningarna av domkyrkoorganisten Weman.

I samarbete med Ärkestiftets kyrkosångsförbund och Ärkestiftets organist- och kantorsförening hölls en *kurs för organister och kantorer* med ett 40-tal deltagare. Undervisningen omfattade orgelspelning, kördirigering och skolsång med domkyrkoorganisten Weman, musikdirektörerna C.-G. Stenhammar och Hj. Torell som handledare i resp. ämnen. I orgelspelning meddelades undervisning i mässoch koralspel, modulationer och preludiering. Deltagarna voro uppdelade i två grupper, som vardera hade två timmar orgelspelning dagligen, varigenom goda möjligheter bjödos deltagarna att individuellt ådagalägga sina färdigheter. I kördirigering inriktades arbetet på genomgång av hymnerna till höstens rikskyrkosångshögtid. En blandad kör av god kvalitet stod till deltagarnas förfogande genom välvilligt biträde av årets examinandere i organistexamen och medlemmar av Uppsala domkyrkokör. *Skolsången* fick rikligt utrymme under ledning av vår främste pedagog på detta område. Deltagarna uppvisade ett stort intresse och en enastående arbetsvillighet. Som musikalisk avslutning anordnades en musikandakt i domkyrkan, varvid alla förekommande orgelsoli och körsånger utfördes av deltagarna. Den liturgiska avslutningen utformades i anslutning härtill efter den högtidliga aftonbönen enligt Den svenska mässboken II. Ett gemensamt önskemål framställdes från deltagarna om en snar upprepning av denna kurs.

Årsmötet hölls i samband med instruktionsdagen i Uppsala. Därvid omvaldes styrelsen och bl. a. beslutades, att sällskapet skulle anhålla om stiftskollekt för sin verksamhet. Kungl. Maj:t har sedermera beviljat denna

anhållan, och det är att hoppas att därigenom möjlighet skall bjudas för K. S. V. i Ärkestiftet att intensifiera sin verksamhet och nå ut i församlingarna för att förverkliga sin uppgift att medverka till att den kyrkliga sången blir en verklig församlingsång.

Örsundsbro den 15 december 1944.

Erik Magnusson,
sekr.

Skara stiftskrets. Kyrkosångens Vänner i Skara stift hade årsmöte i Skara den 14 mars. Räkenskaperna, som balanserade på kr. 4,050:76 och utvisade en behållning på kr. 1,582:21, godkändes. Förutvarande styrelse omvaldes och utökades med pastor Bertil Fridén, ledare och dirigent för Vänersborgskretsen. Denna krets består av 23 sångare. Samtliga invaldes i K. S. V.

Skara — Lidköpingskretsen och Falköping — Skövdekretsen ha haft flera gemensamma övningar i Skara. En gemensam sånggudstjänst har hållits i Kvänums kyrka sönd. den 11 juni, varvid bl. a. Ivar Widéens Mässa för kör, orgel och stråkkvartett utfördes. Kyrkoherde Sam. Melin, Borås, predikade. — Vid Kyrkosångshögtiden i Borås den 27—29 oktober deltog K. S. V. och utförde separat Dan. Olsons kantat »Herre, till vem skulle vi gå», samt deltog i Västergötlands Körförbunds kör, som utförde Albert Runbäcks Mässa. Dessutom tjänstgjorde K. S. V.-kören vid den gudstjänst, som hölls i Ramnakerkyrkan och utförde därvid en Hymn av biskop Brynolfus tonsatt av Ivar Widéen. — Flera *koralaftnar* ha hållits kretsvis på olika platser i stiftet. Vänersborgskret-

sen har arbetat självständigt och haft en koralafton och sånggudstjänst i Vänersborgs kyrka och deltagit med sång vid den gudstjänst som hölls i Vbgs kyrka med anledning av stadens 300 års jubileum. — Den kyrkosångsdag, som K. S. V. tillsammans med Organist- och kantorsföreningen skulle haft i Hjo, måste tyvärr uppskjutas till nästa år. — Styrelsen har utgjorts av följande medlemmar: kyrkoherde Sam. Melin, Borås, ordf., kyrkoh. G. Nordquist, Värings, v. ordf., komminister C. Th. Ekelöf, Skövde, kassaförvaltare, komminister E. H. Cederbom, Torbjörntorp, sekr. och 1:e dirigent, kyrkoherde Nils Rosander, Synnerby, 2:e dirigent past. adj. B. Fridén, Vänersborg, 3:e dirigent, samt diakonissan Gudrun Andersson, Skara.

Torbjörntorp den 31 december 1944.

Erik H. Cederbom,
sekr.

Strängnäs stiftskrets. Året 1944 gick helt och hållet i tecknet av den stora riksskyrkosångshögtiden i Borås. Sålunda var programmet för den musikgudstjänst, som hölls i Domkyrkan i Strängnäs den 9 sept. av körer, huvudsakligen från Södermanlandsdelen, sammansatt av körsatser, hämtade från Boråsprogrammet, däribland Tunders kantat »Vår Gud är oss en väldig borg», vilken förbundskören skulle framföra vid rikshögtiden:

Pachelbel: Toccata och fuga, d-moll (orgel: A. Kullnes).

Morén: Vilken är den stora skara.

Wikander: *Var välsignad.*

O. Olsson: En stjärna gick på himlen fram.

Morén: Land, hör Herrens ord. (Förbundskören. Dir.: R. Norrman).

J. S. Bach: Allegro moderato ur Orgelsonat i Ess-dur (orgel: Å. Kullnes),

Franz Tunder: Vår Gud är oss en väldig borg. Kantat för kör, stråkorkester och orgel. (Avd. ur förbundskören. Dir.: R. Forssman).

Sv. ps. 424: 4, 5. Altartjänst. Sv. ps. 1:7. (Liturger: domprosten G. Lundström och komminister S. Håkansson).

Vid det följande årsmötet, som hölls i samband med samkväm på ett av stadens pensionat, omvaldes samtliga ledamöter av styrelsen, som alltså består av — förutom H. H. Biskopen såsom självskriven ordförande — komminister S. Håkansson, Södertälje, v. ordf., musikedirektörerna R. Forssman, Kumla, sekr. och 1:e förbundsdirigent, R. Norrman, Strängnäs, 2:e förbunds-

dirigent, Åke Kullnes, Nyköping, 3:e förbundsdirigent, kantor R. Jonsson, Sköllersta, kassaförvaltare, kyrkoherde I. Franzén, Runtuna, musikedirektör G. Marcusson, Örebro, samt kantorerna Paul Littorin, St. Malm, och Sten Blomqvist, Vingåker.

I oktober hölls gemensamma repetitioner med närboende körer på följande platser: Örebro två gånger, Kumla, Sköllersta och Katrineholm. I Boråshögtiden deltog c:a 250 sångare från förbundet, därav 136 i Tunders kantat.

Förbundet omfattade vid årets slut 45 körer med 867 medlemmar.

Kumla den 1 januari 1945.

Rolf Forssman.
sekr.